

Robert Vannoy, Kutoka Uhamishoni, Hotuba ya 9B

Ufalme katika Waamuzi, 1 & 2 Samweli

Theolojia ya Waamuzi

Mtazamo wa Ufalme Kama nilivyosema kabla tu ya mapumziko, nataka kuwaelekeza kwenye sehemu nyingine ya kijitabu hicho kuhusu theolojia ya Waamuzi. Hilo liko kwenye ukurasa wa 835, hadi aya ya tatu. Swali linalojadiliwa hapo ni mtazamo wa ufalme Israelambao unaonyeshwa katika hadithi na maoni tunayopata katika kitabu cha Waamuzi chenyewe. Je, ufalme ni jambo jema au baya Israelakilini mwa yeyote aliyeunganisha nyenzo hii? Na unaona kwamba aya ya tatu inaanza, "Licha ya pendekezo hili kali kuelekea mwisho wa kitabu [kwamba katika siku hizo ambazo hapakuwa na mfalme katika Israeli, kila mtu alifanya yaliyo mema machoni pake], hilo lingeonyesha mtazamo chanya kuelekea ufalme." Kwa maneno mengine, ufalme utakapokuja kungekuwa na utaratibu zaidi. Kila mtu hangekuwa akifanya tu chochote alichotaka. "Kwa hivyo licha ya pendekezo hili kali mwishoni mwa kitabu cha Waamuzi, kutokuwepo kwa mfalme wa kibinadamu kulichangia kuongezeka kwa hali ya machafuko wakati wa kipindi cha waamuzi, na hivyo kupendekeza kwamba ufalme unatamanika. Baadhi ya wafasiri wamebishana kwamba kitabu hiki kinapaswa kutazamwa kwa ujumla kama kinyume na utawala wa kifalme." Hili ni suala linaloendelea hadi 1 Samweli, ambapo unapata swali hili: je, ufalme ni jambo jema au baya?

" Msingi wa mtazamo huu unapatikana katika kukataa kwa Gideoni toleo la ufalme kwa upande mmoja na uthibitisho wake chanya wa ufalme wa Yahweh kwa upande mwingine katika Waamuzi 8:22 na 8:23 [tuliangalia hilo], pamoja na rufaa kwa simulizi mbaya la ufalme na Abimeleki katika sura ya 9." Unakumbuka nilitaja kwamba ufalme wa Abimeleki uliishia na kuharibiwa kwa Shekemu? "Kwa kweli, baadhi ya wakalimani wanaamini kwamba mvutano wanaoupata kati ya mtazamo chanya wa ufalme katika sura ya 17-21 katika mwisho [Hakukuwa na mfalme katika Israeli na kila mtu alifanya yaliyo sawa machoni pake] na mtazamo hasi unaodaiwa kuwa wa ufalme tunaoupata katika sura ya 8 na 9 ni wa msingi sana kiasi kwamba mtazamo unaokinzana

unaweza kuelezewa tu kwa kuchukua tabaka tofauti za maandishi." Hilo linarudi katika aina hiyo ya uchambuzi wa mvutano na vyanzo vya msingi. " Mbali na suluhisho hili, wakalimani wengine wamesema kwamba kauli kuhusu kutokuwa na mfalme na kila mtu kufanya anavyoona inafaa kwa namna fulani zinaonekana kwa maana chanya kuelekea kile kilichokuwa kikiendelea na zinaendana na mtazamo hasi wa jumla wa kitabu kuhusu ufalme." Nadhani hilo ni jambo gumu kubishana.

Lakini aya inayofuata inatoa baadhi ya mambo ninayofikiri yanaendelea hapa. "Sehemu kubwa ya mjadala huu inakosa hoja muhimu. Sura ya 8 na 9 ya Waamuzi hazipingani kimsingi na ufalme, na sura ya 17-21 hazipendekezi kwamba ufalme wa mwanadamu wenyewe ndio suluhisho la Israeltatizo la Mungu." Kwa maneno mengine, inaonekana kwangu kwamba kinyume cha uongo kimejengwa hapa. "Waamuzi 8:22-23 haisemi kwamba ufalme wa mwanadamu ni mbaya, lakini inathibitisha kwa nguvu umuhimu wa kutambua ufalme wa Yahweh. Katika muktadha, ni mchanganyiko wa kukataa ufalme wa Yahweh na ofa ya ufalme wa mwanadamu kwa Gideoni ambayo ilimtaka Gideoni ajibu jinsi alivyofanya. Waisraeli wanasema, 'Tutawale, kwa sababu umetuokoa kutoka mikononi mwa Midiani,' Waamuzi 8:22. Tathmini hii ya uwongo ya ni nani aliyehusika na ushindi wa Israeli dhidi ya Midiani inapingana moja kwa moja na wito wa Gideoni wa kuchukua hatua kabla ya vita, ambapo inasema, 'Bwana anawatia kambi ya Midiani mikononi mwenu,' pamoja na kauli kutoka kwa Yahweh kwamba Israeli hawapaswi kujivunia kwamba nguvu zao wenyewe ndizo zilizowaokoa (7:2)." [Kwangu mimi hilo ndilo suala.] "Katika muktadha huu, Gideoni hakuweza kufanya chochote zaidi ya kukataa pendekezo hilo na wakati huo huo kuthibitisha, bila shaka, utawala unaoendelea wa Yahweh juu ya watu wake kama Herbrant anavyosema. Yahweh ni Israelmkombozi wa Mungu, na hili Israelhalipaswi kusahaulika. Ufalme ni mbaya wakati wowote unapochukua nafasi ya Yahweh katika eneo hili." Kwa maneno mengine, Ufalme si mbaya ; ni mbaya unapochukua nafasi ya utawala wa Yahweh.

"Hadithi ya Abimeleki, ingawa ni hasi kabisa katika tathmini yake ya utawala uliowekwa wa Shekemu na mmoja wa wana wa Gideoni, si hukumu ya ufalme yenyewe, bali ni ukosoaji wa ufalme unapotegemea uhalifu na dhuluma [ambayo ndiyo "utawala"

wa Abimeleki ulikuwa] na inaigwa kulingana na aina ya ufalme uliopatikana katika majimbo ya miji ya Wakanaani ya wakati huo. Mtazamo uliosawazika zaidi kuhusu mtazamo ambao kitabu cha Waamuzi kinaleta katika swali la sifa za jukumu la majaji na wafalme, ni kwamba hakuna taasisi yoyote iliyo suluhisho la mwisho la Israelmatatizo ya taifa. Kwa namna fulani, ufalme uliofikiriwa na kutekelezwa ipasavyo ungerekebisha machafuko ya kipindi cha majaji kwa kutoa mamlaka ya serikali kuu katika mtawala anayeonekana kuwaongoza watu wenye dhambi katika njia ya agano. Lakini ufalme pia unakabiliwa na mapungufu na kushindwa kwa taasisi yoyote ya kibinadamu.

Hata hivyo, ufalme uliunganishwa na agano—hiyo ni dhana ya ufalme inayoendelea kuthibitisha enzi kuu ya Yahweh juu ya watu wake—haijashutumiwa popote katika kitabu cha Waamuzi.” Inaonekana kwangu kwamba hili linakuwa suala tunapoingia katika Samweli, wakati ufalme unapoanzishwa. Ufalme hapo huanzishwa kwa agano na unaendelea kutambua enzi kuu na ufalme wa Yahweh na si kama mbadala wake. “Agano la Kale linazingatia kwa uthabiti taasisi katika Waamuzi na Wafalme kama muhimu katika mpango wa ukombozi wa kimungu. Kwa kweli, ni kushindwa kwa Waamuzi ndiko kunakoelekeza mbele hitaji la Jaji atakayekuja. 2 Timotheo 4:8 inamzungumzia Bwana kama Jaji mwadilifu mwishowe, Jaji mkuu—kama vile kushindwa kwa wafalme wa Israeli na Yuda kunakoelekeza mbele hitaji la Mfalme mkuu kuja (Yohana 1:49, Ufunuo 19:16). Maoni hayo katika hatua hii yanatuweka katika suala lile lile ambalo litajitokeza tena tunapoingia katika 1 Samweli 8-12, ambapo ufalme umeanzishwa kweli.

Ruthu Sina chochote katika muhtasari wako kuhusu kitabu cha Ruthu, ambacho kimeingizwa katika Biblia zetu kati ya Waamuzi na Samweli. Nataka kutoa maoni mafupi tu kuhusu Ruthu. Nadhani unaweza kusema kuna madhumuni kadhaa ya kitabu cha Ruthu. Kitabu hiki kinatupa picha tofauti ya mambo yanayoendelea wakati huu wa giza wa Waamuzi, wakati kulikuwa na machafuko mengi na kuzorota kwa kidini na maadili. Hii ni hadithi iliyowekwa wakati huo. Angalia katika Ruthu 1:1: “Siku za waamuzi walipotawala, kulikuwa na njaa katika nchi. Mtu mmoja kutoka Bethlehemu ya

Yuda na mkewe na wanawe wakaenda kuishi katika mji wa Bethlehemu Moab. Jina la mtu huyo lilikuwa Elimeleki na jina la mkewe lilikuwa Naomi.” Walitoka kwenda Israelmahali Moabambapo Elimeleki anakufa. Wanawe wawili wanaoa wanawake wa Moabu, mmoja akiitwa Orpa na mwingine Ruthu. Kisha wanawe wawili wanakufa na anaachwa bila wanawe na mumewe. Anaamua kurudi Bethlehemna Ruthu, mkwewe, anaenda naye. Ruthu hatimaye anaolewa na Boazi.

Sitapitia hadithi hiyo. Lakini ninachotaka kukutafutia mawazo yako ni mwisho wa kitabu ambapo una nasaba ya Daudi. Ukiangalia mstari wa 17 wa sura ya 4, unasoma, “Wanawake waliokuwa wakiishi huko walisema, ‘Naomi ana mwana.’ Wakamwita Obedi. Yeye ndiye baba yake Yese, baba yake Daudi. Basi, huu ndio ukoo wa Peresi: Peresi alimzaa Hesroni, Hesroni akamzaa Ramu, Ramu akamzaa Aminadabu, Aminadabu akamzaa Nashoni, Nashoni akamzaa Salmoni, Salmoni akamzaa Boazi, Boazi akamzaa Obedi, Obedi akamzaa Yese, na Yese akamzaa Daudi. ”

Kwa hivyo mwishoni mwa kitabu cha Ruthu, una nasaba inayofuatilia ukoo wa Daudi nyuma na unaona katika ukoo huo kwamba Ruthu yuko juu ya mstari huo. Unashuka chini: babu, baba, na kisha kwa Yese, baba yake Daudi. Hilo ni muhimu katika muktadha wa mtiririko huu wa historia ya ukombozi, ambapo hatimaye ni uzao wa mwanamke ambao Kristo atatoka hatimaye. Kiungo kikuu katika hilo tunapofika kwenye Mathayo 1:1 ni, “Yesu Kristo mwana wa Ibrahimu, mwana wa Daudi.” Kwa hivyo tukiingizwa katika hadithi, hapa tuna sehemu ya ukoo huo wa uzao ulioahidiwa kuanzia Boazi na Ruthu hadi Daudi.

Mstari wa 1 na 2 Samweli A. Maoni ya Jumla 1. Jina(Majina) Hebu tuendeleo hadi 1 na 2 Samweli. Hii ni nambari ya Kirumi V, 1 na 2 Samweli. A. ni “Maoni ya Jumla.” 1. ni “Jina.” Jina limechukuliwa kutoka kwa Samweli, ambaye ni mtu maarufu katika sehemu ya kwanza ya kitabu hiki. Ni kitabu kirefu chenye sura 55—31 katika 1 Samweli na 24 katika 2 Samweli. Kwa hivyo kuna nyenzo nyingi. Samweli alikuwa chombo cha Mungu, aliyetumwa kuwatia mafuta Sauli na David, Israelwafalme wawili wa kwanza. Nadhani mara nyingi kuna wazo potofu kwamba Samweli ndiye mwandishi wa 1 na 2

Samweli. Ni wazi kwamba yeye si mwandishi kwa sababu rekodi ya kifo chake iko katika 1 Samweli 25:1. Kwa hivyo hujaingia sana katika kitabu hicho kabla Samweli hajaondoka. Anawatia mafuta Sauli na Daudi, lakini hayupo wakati mwingi wa maisha ya Daudi na haishi baada ya Sauli.

Hata hivyo, nadhani inawezekana kwamba yeyote aliyekuwa mwandishi—na ni mwandishi asiyejulikana, hatujui alikuwa nani—inawezekana alitumia nyenzo kutoka kwa Samweli na vile vile Nathani na Gadi. Ukiangalia 1 Mambo ya Nyakati 29:29, kuna marejeleo dhahiri kwa Samweli, Nathani, na Gadi. Unasoma kutoka kwa mwandishi wa matukio, “ Kwa habari ya matukio ya utawala wa Mfalme Daudi, tangu mwanzo hadi mwisho, yameandikwa katika kumbukumbu za Samweli mwonaji, kumbukumbu za Nathani nabii na kumbukumbu za Gadi mwonaji .” Kwa hivyo Nathani na Gadi walikuwa manabii waliomshauri Daudi katika sehemu mbalimbali. Samweli ndiye aliyemtia mafuta Daudi. Wote waliweka kumbukumbu na kuandika mambo. Kumbukumbu hizo zilipatikana kwa mwandishi wa matukio wakati alipokuwa akiandika, na anazirejelea.

Hapo awali Samweli alikuwa sehemu moja—kitabu kimoja, si viwili. Mgawanyiko huo katika sehemu mbili ulifanywa na watafsiri wa Septuagint. Mahali pazuri pa kugawa ni kifo cha Sauli, ambacho sasa kinatokea katika sura ya mwisho ya 1 Samweli, sura ya 31. Inafaa kwa sababu Yoshua anaishia na kifo cha Yoshua, Kumbukumbu la Torati linaishia na kifo cha Musa, na hapa 1 Samweli inaishia na kifo cha Sauli.

Kichwa kimebadilika, kikitajwa na Septuagint kama "Kitabu cha 1 na 2 cha Falme." Unapokifikia Vulgate, basi kinabadilishwa kuwa 1 na 2 Wafalme. Na nadhani hiyo inafaa kuzingatiwa. Kuna desturi ndefu katika masomo ya kibiblia ya Katoliki ya Kirumi katika utamaduni unaowafuata Vulgate ambao huandika maoni kuhusu 1 Wafalme, 2 Wafalme, 3 Wafalme, na Wafalme 4, kwa sababu kile tunachokiita 1 na 2 Samweli katika utamaduni wa Vulgate ni 1 na 2 Wafalme, na kwetu sisi 1 na 2 Wafalme ndicho Vulgate inachokiita 3 na 4 Wafalme. Kwa hivyo bado utakutana na maoni yanayofuata majina hayo. Unaweza kujiuliza kuhusu hilo unapokuwa maktabani wakati mwingine na kusoma "Wafalme 3 na 4." Hilo ni nini? 3 na 4 Wafalme ndio tunaowaita 1

na 2 Wafalme, kwa sababu Samweli aliitwa 1 na 2 Wafalme. Kwa hivyo hayo ndiyo maoni kuhusu jina lake.

2. Utafiti Mfupi wa Maudhui na Umuhimu Wake: Ufalme na Agano

2. ni “Utafiti mfupi wa maudhui na umuhimu wake.” Samweli huanza na mwisho wa kipindi cha waamuzi. Samweli mwenyewe alikuwa mwamuzi, wa mwisho wa waamuzi. Kitabu kinaisha muda mfupi kabla ya kifo cha Daudi. 1 na 2 Samweli hazituambii kuhusu kifo cha Daudi. Tunagundua kuhusu kifo cha Daudi katika 1 Wafalme 1 na 2 tunapohamia kwenye utawala wa Sulemani katika 1 Wafalme 1 na 2. Samweli ana kipindi cha takriban miaka 130. Sio historia ya kisiasa ya kina ya wakati huo, lakini kwa sehemu kubwa ni mkusanyiko wa hadithi zinazohusiana na watu watatu mashuhuri katika kitabu hicho, yaani, Samweli, Sauli na Daudi.

Inaonekana kwangu kwamba mada kuu inayounganisha simulizi hizo pamoja ni mada ya ufalme na agano. Lakini unachokipata unapochukua ufalme na agano kama mada ni kwamba ufalme kama ulivyoombwa na watu ni kukataa agano. Hapo ni katika sura ya 8 ambapo wazee walikuja Israel kwa Samweli na kusema, “Tupe mfalme.” Umesoma katika sura ya 8 kwamba hilo lilimkasirisha Samweli kwa sababu pia walisema, “Tunataka mfalme kama mataifa yanayotuzunguka, ambaye atatoka na kutuongoza vitani na labda atatupa ushindi.” Kwa hivyo aina ya ufalme ulioombwa na watu na sababu ya kwa nini walitaka mfalme wa kibinadamu inatokana na kukataa ufalme wa Yahweh. Ombi hilo lilikuwa kukataa agano. Ufalme kama ulivyoanzishwa na Samweli ulikuwa sawa na agano. Ukiendelea zaidi katika sehemu hiyo kuanzia 8-12 unagundua kwamba Sauli hatimaye anazinduliwa katika muktadha wa sherehe ya upya wa agano ambapo utii unathibitishwa tena kwa Yahweh. Hiyo ni katika 1 Samweli 12. Kwa hivyo ufalme ulioanzishwa na Samweli unaendana na agano.

Unapoingia zaidi katika kitabu, unagundua kwamba ufalme kama ulivyoanywa na Sauli haukuendana na ubora wa agano. Alikataa kusikiliza neno la nabii. Alikataa kutubu alipoitwa kuwajibika na Samweli. Na hatimaye Bwana alimkataa Sauli kama mfalme na

kumtuma Samweli kumtia mafuta mtu mwingine. Kisha unagundua kwamba ufalme kama ulivyofanywa na Daudi ulikuwa uwakilishi usiokamilika lakini wa kweli wa ubora wa mfalme wa agano. Daudi anaelezewa kama mtu anayeupendeza moyo wa Mungu. Hakika Daudi alikuwa na mapungufu yake, lakini alipoitwa kuwajibika na Nathani, alitubu. Hakutoa udhuru wowote hakujaribu kuhalalisha dhambi yake. Inaonekana kwangu kwamba hiyo ndiyo tofauti ya msingi kati yake na Sauli.

Muundo wa Samweli Kwa hivyo hiyo ndiyo inayogawanya umoja wa mtiririko huu wa masimulizi kupitia 1 na 2 Samweli. Tazama ukurasa wa 2 wa kijitabu hicho. Kitabu kizima kinaweza kugawanywa katika sehemu tatu zinazozingatia haiba tatu kuu katika kitabu—Samweli, Sauli, na Daudi. Katika 1 Samweli 1-12, haiba kuu ni Samweli. Ingawa katika sura ya 4-6 Samweli hayupo, yuko katika sura zingine kwa njia inayoonekana sana. Katika 1 Samweli 13-31, mkazo ni kwa Sauli. Anazinduliwa katika sura ya 12 na anaanza utawala wake katika sura ya 13. Kuanzia sura ya 13 hadi mwisho, unapata mzunguko wa kushuka kwa maisha ya Sauli. Inazidi kuwa mbaya na hatimaye kuishia katika kujiua. Mtu wa tatu ni Daudi, ambayo ni 2 Samweli yote, sura 24.

Utaona kwenye kijikaratasi chako ninatoa maoni “Katika Biblia ya Kiebrania sehemu hizi zina kurasa 17, 34, na 45 mtawalia, jambo ambalo linavutia kidogo. Nadhani kiasi cha nafasi iliyotolewa kinahusiana na umuhimu unaoweza kuunganishwa kwa kila mmoja wa watu hawa. Ya Daudi ndiyo kubwa zaidi. Nadhani hilo, lenyewe, ni ishara ya hamu ya mwandishi kuangazia utawala wa Daudi.

B. Maendeleo Muhimu katika Historia ya Ukombozi katika 1 na 2 Samweli 1. Samweli Anarekodi Utimilifu wa Muda wa Ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu Kuhusu Nchi ya Ahadi

B. kwenye kijikaratasi chako na muhtasari wako ni: “Maendeleo muhimu katika historia ya ukombozi katika 1 na 2 Samweli.” Nina mambo matatu yaliyoorodheshwa hapa ili kukukumbusha maendeleo ya historia ya ukombozi katika 1 na 2 Samweli. La kwanza ni kwamba Samweli anarekodi utimilifu wa muda wa ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu kuhusu ukubwa wa nchi ya ahadi. Ahadi hiyo kwa Ibrahimu ilikuwa moja ya

vipengele muhimu vya agano la Mungu na Ibrahimu. Imeelezwa katika Mwanzo 15:18-21—tuigeukie. Bwana anasema, " Nitawapa wazao wako nchi hii, kuanzia rivermto Egypt hadi mto mkubwa, yaani, nchi ya Misri Euphrates." Kwa hivyo kwa ujumla Israeli kumiliki ardhi kutoka riverkwaEgypt hadi mto kaskazini-mashariki mwa mto Jordan Euphrates. Ahadi hiyo katika Mwanzo 15 imethibitishwa katika Mwanzo 17:8, Hesabu 34:1-12, Kumbukumbu la Torati 1:7, 11:24, Yoshua 1:4, na Zaburi 105. Kwa maneno mengine, ahadi hiyo inarudiwa mara nyingi.

Ningependa kukuelekeza kwenye Kumbukumbu la Torati 1:7 ya marejeleo hayo mengi. Inasema “ Ondokeni kambini mkaende katika nchi ya vilima ya Waamori; nendeni kwa watu wote walio karibu, katika Araba, na katika milima, na katika vilima vya magharibi, na katika Negebu, na kando ya pwani, hata nchi ya Wakanaani, na Lebanon hata mto mkubwa, yaani Euphrates, tazama, nimewapa nchi hii. ” Angalia marejeleo mengine ya Euphrates. Yoshua 1:4 inasema, “ Nchi yenu itaenea tangu jangwa hadi Lebanon, na kutoka mto mkubwa, Frati—nchi yote ya Wahiti—hadi upande wa Great Seamagharibi .” Kwa hivyo nadhani kwa kawaida tunaifikiria nchi hiyo ya ahadi kama inayozunguka Dani hadi Beersheba. Lakini mipaka hiyo ni mikubwa zaidi katika ahadi kwa Ibrahimu, iliyorudiwa na Musa, Yoshua na marejeleo haya mengine.

Sasa nadhani ahadi hiyo ilitimizwa mwanzoni Yoshua alipoingia katika nchi hiyo, lakini kwa sehemu tu. Haikufuatwa hadi kukamilika katika Waamuzi 1 ambapo unapata mipaka yote ya kikabila. Hii ilijumuisha mipaka kutoka Egypt hadi Euphrates. Utambuzi wa hili ulikuja chini ya Daudi, ambaye alipanua Israeluhuru wake hadi mipaka hiyo, ndani dhidi ya Wafilisti, na pia nje. Utapata orodha ya ushindi wa Daudi katika 2 Samweli 8. Unasoma katika mstari wa 3, " Daudi alipigana na Hadadezeri mwana wa Rehobu, mfalme wa Soba, alipokwenda kurejesha udhibiti wake kando ya Euphrates River. Daudi aliteka magari yake elfu." Kwa hivyo inaweza kusemwa kuhusu Sulemani kwamba unapoingia katika 1 Wafalme na uhamisho wa ufalme wa Daudi kwa mwanawe Sulemani katika 1 Wafalme 4:21, "Sulemani alitawala juu ya falme zote kuanzia Mto hadi nchi ya Wafilisti, hadi mpaka wa Egypt." "Mto" ni nini? Huo ndio mto Euphrates. Nenda chini hadi mstari wa 24: "Kwa maana alitawala juu ya falme zote upande wa

magharibi wa Mto, kutoka Tifsa hadi Gaza, na alikuwa na amani pande zote." Tifsa kwenye ramani hii iko hapa juu kwenye mwamba Euphrates. Hiyo ndiyo ilikuwa eneo ambalo Daudi na Sulemani walilitawala.

Kwa hivyo nadhani unaposoma 2 Samweli 8 pamoja na orodha hiyo ya ushindi, inaweza kuonekana kama jambo la kawaida kujumuishwa katika kitabu hicho, lakini kuna kitu cha umuhimu wa kitheolojia hapo pia —na hiyo ni kwamba, Mungu ni mwaminifu; atatimiza anachosema. Aliahidi Israeli nchi ya kumiliki kuanzia ya river hadi Egypta Euphrates. Wakati wa Samweli na Sauli, hilo kimsingi halikuwa jambo lisilofikirika. Wafilisti walikuwa wakiwakandamiza na Israeli karibu walishindwa nao, lakini katika maongozi ya Mungu mataifa makubwa ya Hilali Yenye Rutuba—Babeli, Ashuru, Mhiti, na Elamu—yalikuwa katika vipindi dhaifu vya historia yao, na ufalme wa Daudi na Sulemani ulikua kwa kiwango kile kile ambacho Mungu alikuwa amemwahidi Ibrahimu karne nyingi zilizopita.

Kwa hivyo kuhusu historia ya ukombozi inayoendelea, nadhani jambo la kwanza tunaloliona ni utimilifu huu wa muda wa ahadi kwa Ibrahimu kuhusu kupanua nchi ya ahadi. Nilisema "ya muda," kwa sababu ahadi hiyo inasemekana kuwa ahadi ya milele. Sidhani kama hiyo imetimizwa kabisa. Ninatarajia utimilifu wa baadaye wa hilo. Unapoangalia hali ya kisiasa ya sasa, ni vigumu kufikiria Israeli kushinda eneo hilo hadi Euphrates River.

2. Ufalme Rudi kwenye 2 Samweli, ambapo tunaona katika vitabu vya 1 na 2 Samweli maendeleo ya historia ambapo tuna rekodi ya kuanzishwa kwa ufalme katika Israeli na uhusiano wa upako na ufalme. Kuna vipengele viwili katika hilo. Bila shaka, ufalme ni taasisi muhimu sana, lakini uhusiano wa upako katika ufalme pia ni muhimu. Ni katika kitabu cha Samweli ambapo kifungu "mtiwa mafuta wa Bwana" kinatumika kama kisawe cha mfalme. Umuhimu wa hili unaonekana inapogundulika kwamba "mtiwa mafuta" na "masihi" ni tafsiri na tafsiri ya neno moja la Kiebrania: *Mesiah* inamaanisha "mtiwa mafuta." *Christos* ni tafsiri ya Kigiriki katika Agano Jipya na Septuagint kwa *meshiah*, ambayo inatokana na maana ya Kiebrania "kupaka mafuta." Neno hili

linatafsiriwa katika tafsiri zetu za Kiingereza kama "Kristo." Kwa hivyo kuna maana nyingi ya kuvutia katika neno hili "kupakwa mafuta."

Hadithi za jinsi Daudi na Sauli walivyopakwa mafuta zinapatikana 1 Samweli 9:16 na 10:1 kwa Sauli, na katika 16:13 kwa Daudi. Jina "mpakwa mafuta wa Bwana" kwa mfalme linaonekana katika marejeleo kadhaa ambayo nimeyaorodhesha hapo katika 1 na 2 Samweli.

Sasa kuhusu ufalme, hauji ghafla tu katika maendeleo ya historia ya ukombozi. Kuna matarajio ya ufalme katika kauli za awali za kibiblia. Kwanza imeelezwa waziwazi katika unabii wa Yakobo huko Shilo—mtawala kutoka kabila la Judah katika Mwanzo 49:10. Yakobo anapowapa wanawe wote baraka hizo, anasema katika 49:10: “Fimbo ya kifalme [ishara ya ufalme] haitaondoka katika Yuda, wala fimbo ya mtawala kati ya miguu yake, hata atakapokuja yeye ambaye ni yake, na utii wa mataifa utakuwa wake.” Kwa hivyo ufalme unatarajiwa katika unabii huo, katika baraka ya Yakobo kwa Judah.

Ufalme umeendelezwa zaidi katika unabii wa Balaamu katika Hesabu 24:7-17. Nilikukumbusha hilo tulipokuwa tukiangalia kitabu cha Hesabu. Kisha angalia Kumbukumbu la Torati 17:14-20. Sehemu hiyo ya Kumbukumbu la Torati mara nyingi huitwa "sheria ya mfalme," ambapo Musa anaweka kanuni fulani mapema ambazo zitaongoza mwenendo wa wafalme wa Israel wakati ufalme unapoanzishwa. Kwa hivyo Kumbukumbu la Torati 17:14-20 inatazamia wakati ambapo Bwana ataweka mfalme juu ya watu wake baada ya kufika Nchi ya Ahadi. Kwa hivyo ufalme unatarajiwa, na sidhani kama ufalme huo ulikuwa kitu ambacho kimsingi kilikuwa kibaya au kinapingana na makusudi ya Mungu kwa watu wake. Kwa kweli, ilikuwa sehemu ya kusudi lake. Alimtaka mfalme. Tutazungumzia hilo baadaye.

1 Samweli inatuonyesha jinsi ufalme ulivyoanzishwa. Nadhani hii ni muhimu kwamba hili lilifanyika kwa njia iliyohakikisha mwendelezo wa agano. Tutazungumzia zaidi kuhusu hilo baadaye. Jambo la kushangaza ni kwamba ufalme wa Sauli ulithibitika kuwa umeshindwa kwa sababu aliacha agano.

a. Agano la Daudi Daudi anawekwa kwenye kiti cha enzi badala ya Sauli, na kisha

akapewa ahadi ya ajabu kwamba nasaba yake ingedumu milele. Hiyo iko katika 2 Samweli 7:11-16 na 23:1-5. Kama ninavyoona katika sentensi ya kwanza ya aya inayofuata, hii ndiyo sehemu high point ya kitabu kizima. Nadhani kwamba ahadi hiyo kwa Daudi ndiyo tukio moja muhimu zaidi, unaweza kusema, katika maendeleo ya historia ya ukombozi kama ilivyoandikwa katika kitabu cha Samweli.

Hebu tuangalie 2 Samweli 7:10 na yafuatayo: “ Nami nitawapa watu wangu mahali Israel, nami nitawapanda ili wapate makao yao wenyewe, wasisumbuliwe tena. Watu waovu hawatawaonea tena, kama walivyofanya hapo mwanzo, na tangu nilipowaweka viongozi juu ya watu wangu Israel. Pia nitakupa raha na adui zako wote. BWANA anakuambia ya kwamba BWANA mwenyewe atakujengea nyumba .” Sasa, kuna mchezo wa maneno katika sehemu hii. Mwanzoni mwa sura hiyo, Daudi alikuwa amemwomba Bwana ruhusa ya kumjengea Bwana nyumba, na Nathani anasema “Endelea na ufanye hivyo.” Lakini kisha ilibidi arudi na kupatana kwa sababu Bwana alisema, “Hapana, si mapenzi yangu kwamba ufanye hivyo, lakini mwanao atafanya hivyo. Hutanjengea nyumba, kwa maana ya hekalu; nitakujengea nyumba kwa maana ya nasaba.” Kwa hivyo unapata mchezo huu wa neno “nyumba” kwa maana ya hekalu dhidi ya nasaba. " Siku zako zitakapokwisha, ukalala na baba zako, nitamwinua mzao wako baada yako, atakayetoka katika viuno vyako, nami nitauimarisha ufalme wake. Yeye ndiye atakayejenga nyumba kwa ajili ya Jina langu, nami nitaimarisha kiti cha enzi cha ufalme wake milele. Mimi nitakuwa baba yake, naye atakuwa mwanangu. Atakapotenda mabaya, nitamwadhibu kwa fimbo ya wanadamu, kwa mijeledi ya wanadamu; lakini upendo wangu hautaondolewa kwake kamwe, kama nilivyomwondoa Sauli, niliyemwondoa mbele yako. Nyumba yako na ufalme wako vitadumu milele mbele yangu; kiti chako cha enzi kitaimarika milele."

b. Agano la Daudi Katika Maandishi Mbalimbali Kwa hivyo ahadi hiyo ya nasaba ya milele, agano hilo na Daudi, linazungumziwa katika Zaburi 89 pia. Hebu tuangalie hilo, kwa sababu haya ni muhimu. Neno "agano na Daudi" halionekani katika 1 Samweli, lakini katika Zaburi 89:3 unasoma kwamba Bwana anasema, "Nimefanya agano na

mteule wangu; nimemwapia Daudi, mtumishi wangu, Nitaimarisha uzao wako milele, Na kiti chako cha enzi kitakachokuwa imara hata vizazi vyote." Hiyo ni ahadi ya Daudi au agano la Daudi. Nenda chini hadi mstari wa 20 wa Zaburi 89: "Nimempata Daudi, mtumishi wangu; Kwa mafuta yangu matakatifu nimemtia mafuta." Mstari wa 28, "Nitamfadhili milele, Na agano langu naye halitakoma. Nitaimarisha uzao wake milele, Na kiti chake cha enzi muda wote mbingu zitakapodumu. Wanawe wakiacha sheria yangu, Wasipofuata amri zangu, Wakivunja amri zangu, Wasipozishika amri zangu, Nitawaadhibu dhambi zao kwa fimbo ." Mstari wa 33, "lakini sitamwondolea upendo wangu, wala sitasaliti uaminifu wangu kamwe. Sitavunja agano langu wala sitabadilisha yale niliyosema midomo yangu. Mara moja tu, nimeapa kwa utakatifu wangu—wala sitamdanganya Daudi—kwamba uzao wake utaendelea milele na kiti chake cha enzi kitadumu mbele zangu kama jua; kitaimarishwa milele kama mwezi, shahidi mwaminifu angani." Kwa hivyo hayo ni maneno yenye nguvu yaliyosemwa kuhusu ahadi za Bwana kwa Daudi katika 2 Samweli 7.

Kama ninavyotoa maoni chini ya ukurasa wa 3, kuna hili high pointla kitabu kizima. Mstari wa unabii wa Yakobo Judahsasa umepunguzwa na kuchongoka. Uzao wa mwanamke utatoka katika ukoo wa Daudi. Daudi atakuwa babu wa mfalme mkuu wa masihi atakayekuja. Ahadi hii hatimaye inatimizwa kama Zaburi 89 inavyoelezea. Yesu anakuja kama mwana wa Daudi katika Mathayo 1:1. Malaika Gabrieli alimwambia Mariamu kwamba mwanawe atakaa kwenye kiti cha enzi cha baba yake Daudi. Unapoingia katika marejeleo ya Agano Jipya, Yesu anatajwa katika Mathayo na vipofu wawili walioketi kando ya barabara kama mwana wa Daudi. "Utirehemu, Ee Bwana, Mwana wa Daudi." Yesu mwenyewe anawaambia, "Mimi ndimi mzizi na mzao wa Daudi na nyota angavu ya asubuhi."

Sasa wakati huo huo nadhani tunapaswa kugundua kuwa si mafanikio au sifa za Daudi kama kiongozi bali ni makusudi ya Mungu ambayo yangetimizwa kupitia yeye ambayo ni muhimu zaidi. Kwa sababu hiyo hajafikiriwa kuwa bora au kuwekwa kwenye msingi. Udhaifu wake unaonekana wazi. Mwandishi wa kitabu hicho haogopi kutuambia kuhusu kushindwa kwake. Lakini licha ya udhaifu wake, bado anajulikana kama mtu

anayeupendeza moyo wa Mungu. Huo ni msemu unaotumika katika 1 Samweli 13:14 na 16:7 na kunukuliwa katika Matendo 13:22. Kwa ujumla, inaweza kusemwa kwamba Daudi alitaka kutawala kama Mungu alivyokusudia Israel kutawaliwa. Utawala wake ulionyesha wazo la mfalme wa kweli wa agano, si kikamilifu au kikamilifu, bali kwa ujumla. Alijitahidi kuiga utawala wake chini ya nguvu ya sheria ya Bwana, kwa uwezo wa moyo wake wote. Utawala wake umefupishwa katika 2 Samweli 8:13 kama mfalme ambaye "alifanya yaliyo haki na sawa kwa watu wote." Hiyo ni pongezi kubwa kuhusu utawala wa Daudi. Lakini hata kwa mtu mcha Mungu kama Daudi, ni wazi kwamba hakuna mfalme wa kibinadamu ambaye angeweza kutimiza lengo kuu. Alitenda dhambi na akapungukiwa na kiwango cha Mungu. Ni kutokana na kutambua ukweli huu, na zaidi kwa wakazi wa baadaye wa kiti cha enzi cha Daudi, ndipo unaweza kusema kwamba Daudi alikuwa kiwango ambacho wafalme waliofuata walipimwa nacho. Mara nyingi inasema katika kitabu cha Wafalme, "Alitembea katika njia za baba yake," au "Hakutembea katika njia za Daudi." Mara nyingi ilikuwa la mwisho, "Hakutembea katika njia za Daudi baba yake." Ndivyo ilivyokuwa kwa wakazi wa baadaye wa kiti cha enzi cha Daudi, kwani wafalme walikuwa wakigeuka zaidi na zaidi kutoka kwa lengo la agano.

Hapo ndipo tumaini la kimasihi la wakati ujao linaanza kujitokeza. Yaani kwamba wakati fulani ujao kutakuwa na mfalme atakayeketi katika kiti cha enzi cha Daudi ambaye atakuwa mkuu kuliko mtu yeyote wa kawaida; atakuwa mfalme wa kimungu. Isaya 7:14, "Bikira atachukua mimba na kuzaa mwana, na jina lake litaitwa Imanueli, Mungu yu pamoja nasi." Na hiyo ni ishara iliyotolewa katika muktadha wa kushindwa kwa mwenyeji wa kiti cha enzi cha Daudi, Ahazi. Ahazi hakutaka kumsikiliza Bwana, hakutaka kutembea katika njia ya Bwana, hakutaka kupata usalama wake katika kumtumaini Bwana, lakini badala yake alipata usalama kwa kufanya muungano na Assyria. Kwa hivyo mwakilishi anayestahili wa nyumba ya Daudi atachukua nafasi ya Ahazi, naye atamwita Imanueli, Mungu pamoja nasi. Isaya 9:6, mtoto atazaliwa, akiwa na majina ya kuonyesha uungu: Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mkuu wa Amani, utawala utakuwa begani mwake. Na ongezeko la amani yake halitakuwa na

mwisho. Atafanya nini? "Atatawala katika kiti cha enzi cha Daudi juu ya ufalme wake, akiuimarisha na kuutegemeza kwa haki na uadilifu tangu wakati huo hata milele. Wivu wa Bwana Mwenyezi utatimiza haya." Yule atakayeketi katika kiti cha enzi cha Daudi ataitwa Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, na Mfalme wa Amani.

Tazama Yeremia 23:5 , ambapo tunasoma kuhusu mfalme huyu wa baadaye wa kimasihhi: “ Siku zinakuja, ’ asema BWANA, ‘nitakapomwinua Daudi Chipukizi la haki, Mfalme atakayetawala kwa hekima, na kutenda haki na haki katika nchi. ’ ” Hivyo ndivyo utawala wa Daudi ulivyojulikana. “ Katika siku zake, Judahataokolewa, na Israelkuishi salama; jina lake ataitwa hivi: BWANA ni Haki Yetu .” Huyu ni mfalme wa kimungu ambaye atakaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi wakati fulani ujao.

Katika 1 na 2 Samweli tuna rekodi ya kuanzishwa kwa ufalme katika Israelna hii inaelekeza mbele kwa kitu kikubwa zaidi kijacho: Masihi, mfalme wa dunia yote. Kwa hivyo ufalme na matarajio ya Kimasihhi vinakuwa msingi wa eskatolojia ya Agano la Kale na Jipya. Huo ni ukweli muhimu sana wa kibiblia. Una mizizi yake katika 1 na 2 Samweli. Hapo ndipo yote yanapoanzia, kwa sababu hapo ndipo ufalme unapoanzia. Hapo ndipo wazo hili la kupakwa mafuta linapoanzia kujitokeza, na hilo linakuwa jambo muhimu sana katika maendeleo ya historia ya ukombozi baada ya 1 na 2 Samweli. Kwa hivyo huo ndio ukweli wa pili. Katika 1 Samweli, tunaambiwa kuhusu kuanzishwa kwa ufalme katika Israelna uhusiano wa kupakwa mafuta na ufalme.

3. 1 na 2 Samweli Tunatuambia Jinsi Yerusalemu Ilivyokuwa Kituo cha Kidini na Kisiasa Jambo la tatu : 1 na 2 Samweli zinatuaambia jinsi Yerusalemu ilivyokuwa kituo cha kidini na kisiasa cha miaka hiyo. Katika 2 Samweli tunasoma kuhusu ushindi wa Daudi wa mji wa Wayebusi ambao Zionaliufanya mji wake mkuu. Hilo liko katika 2 Samweli 6. Katika sura ya 6 unasoma kwamba analeta sanduku kwenye mji huo, na kulifanya kuwa kitovu cha kidini cha taifa na kuonyesha waziwazi kwamba anamtambua Yahweh kama mtawala mkuu wa nchi. Sanduku la Agano, linaelezwa kama kiti cha enzi cha Yahweh. Yahweh ameketi kati ya makerubi. Kwa hivyo ni kana kwamba kutoka kwa ArkYahweh asiyeonekana anatumia mamlaka yake na utawala wake juu ya watu wa

Israel. Inaonekana kwangu kwamba kitendo cha kwanza cha Daudi baada ya kushinda Zionau Jerusalemni kuwaleta Arkkwenye mji huo. Kwa mfano hiyo ni kusema, "Mimi si mtawala wako, Yahweh ndiye." Ameketi kati ya makerubi juu ya hilo Ark. Kuanzia 2 Samweli 6 na kuendelea, Jerusalemanakuwa kitovu cha kidini na kisiasa cha Israelna amebaki hivyo tangu siku hiyo hadi leo. Itaendelea kuwa muhimu katika makusudi ya Mungu katika siku zijazo kieskatolojia kama inavyoonekana katika Ufunuo 21 na 22. Kwa hivyo hilo ni jambo lingine muhimu lililotokea katika 1 na 2 Samweli. Unaposoma gazeti leo, unasikia hadithi kuhusu Jerusalem. Hayo yote yalianza katika 1 na 2 Samweli. Mungu ametumia tovuti hii katika kutekeleza makusudi yake katika historia. Je, una maswali au maoni yoyote?

C. Maisha ya Samweli 5. Kuanzishwa kwa Ufalme na Muendelezo wa Agano

Nadhani ni bora nifanye nini ni kusimama hapa katika C., "Maisha ya Samweli." Nataka kutoa maoni machache kuhusu maisha ya Samweli, lakini kisha nizingatie wiki ijayo kwa sehemu kubwa ya muda wetu kwenye nambari 5. herufi C., "Kuanzishwa kwa ufalme na mwendelezo wa agano," na baadhi ya masuala yanayohusiana na hilo. Suala hili la kurekebisha mfumo wa demokrasia, na ujumuishaji wa ufalme katika muundo wa mfumo wa demokrasia, ni jambo ambalo lina umuhimu mkubwa. Kwa hivyo tutatumia muda fulani juu ya hilo, na kisha labda nitamaliza saa hiyo na maoni machache kuhusu 1 na 2 Wafalme kwenye ukurasa wa mwisho. Wiki ijayo ni kipindi chetu cha mwisho, kwa hivyo tutakimaliza wiki ijayo.

Nadhani kulikuwa na mkanganyiko wakati wa Kristo kwa sababu matarajio yalikuwa kwamba Masihi angekuja, kuwafukuza Warumi, na kutawala dunia. Kwa nini? Wazo hili lilianzishwa kwa msingi wa unabii fulani. Kile ambacho hakikueleweka ni kwamba Kristo angekuja mara mbili. Mara ya kwanza, angekuja katika umbo la Mtumishi Anayeteseka, mtu katika unabii mwingine wa Agano la Kale, ili kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi. Mara ya pili, atakuja na nguvu—na hilo halikupangwa wazi au kueleweka na watu wengi wakati huo.

Imenukuliwa na Sarah Hawkins
Imehaririwa vibaya na Ted Hildebrandt
Hariri ya mwisho na Katie Ells
Imesimuliwa tena na Ted Hildebrandt